

DRWECA

Z DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ i „ROLNIK“

„Drwęca“ wychodzi 3 razy tygodn. we wtorek, czwartek i sobotę rano. —
Przedpłata wynosi dla abonentów miesięcznie z doręczeniem 1,20 zł.
Kwartalnie wynosi z doręczeniem 3,59 zł.

Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Druk i wydawnictwo „Spółka Wydawnicza“ Sp. z o. odp. w Nowemście.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 15 gr, na stronie 3-linowej 50 gr, na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe słowo (tłuste) 30 gr każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Adres telegr.: „Spółka Wydawnicza“ Nowemiasto-Pomorze.

ROK XVI.

NOWEMIASTO-POMORZE, WTOREK, DNIA 7 KWIETNIA 1936.

N — Nr. 41

Kilka uwag o fizjognomji naszego Sejmu i Senatu.

Nasze na podstawie nowej, przez większość sanacyjną uchwal. ordynacji wyborczej, a przeważnie przez mniejszości wybrane ciała ustawodawcze, Sejm i Senat, mają już jedenokres swej działalności za sobą. Możliwe więc już dlatego poddać tę ich pracę, jak wogóle i ich znaczenie i ich postępowanie bliższej analizie i ocenie. Przedstawiciele ciał ustawodawczych mają odzwierciedlać wolę i poglądy społeczeństwa i je w tychże ciałach wyrażać. Czy obecny Sejm i Senat to zadanie spełnił? Czy to, co poszczególni posłowie i senatorowie w Sejmie i Senacie wypowiadali, co zastępowali, bronił i uchwalali, jest zgodne z wolą i poglądami znacznej większości społeczeństwa? A przede wszystkim, czy byli oni tam wyrazicielami znacznej większości Narodu? Trzeba kategorycznie oświadczyć, że nie. To, co na arenie naszych ciał ustawodawczych wypowiadano, za czym głosowano i uchwalono, przeważnie nie jest zgodne z olbrzymią większością Narodu. Weźmy dla przykładu chociaż kilka tylko powziętych uchwał! Czy ten cały plan finansowo-gospodarczy nowego rządu, nakładający na społeczeństwo nowe ciężary, a z drugiej strony uszczuplający jeszcze bardziej jego źródła dochodu, znalazłby aprobatę większości społeczeństwa, gdyby temu społeczeństwu dane było wypowiedzieć pod tym względem swobodnie swą wolę? A przecież tak Sejm jak i Senat przyjął cały ten plan prawie jednogłośnie. Drugą taką sprawą, która wywołała szerokie poruszenie w społeczeństwie — to sprawa obniżki emerytur. Sejm i Senat mimo silnych protestów i sprzeciwów, które płynęły z całego kraju, mimo nawet dość poważnych zastrzeżeń w łonie samych posłów, przyjął tę ustawę, zmniejszającą tak znacznie już i tak wielce skromne, częstokroć wprost głodowe pobory emerytalne. Albo sprawa uboju rytualnego? Jeżeli chodzi o Naród polski, to olbrzymia jego większość stanowczo jest za całkowitem zniesieniem uboju.

Były tak w Sejmie jak i w Senacie dość silne akcenty przeciw dalszemu zatrzymaniu uboju rytualnego. Ale cóż z tego, kiedy przy głosowaniu tylko znikoma mniejszość oświadczyła się za jego zniesieniem, a ogromna większość głosowała przeciw w myśl propozycji rządowych. Albo i sprawa uchwalenia dwukrotnie już rządowi pełnomocnictw, czy ona szła po linii większości społeczeństwa?

Wogóle charakterystyczną cechą obecnych przedstawicieli ciał ustawodawczych jest brak z ich strony stanowczości i samodzielności. Powtarza się stale to samo zjawisko. Początkowo posłowie czy senatorowie nabierają zapędu, jakgdyby naprawdę chcieli poczynić jakiś krok samodzielny, postawić raz przeciw na swoim. Ale to tylko gest. Skoro tylko bowiem rząd troszeczkę mocniej postawi sprawę, od razu mięknie i posłusznie uchwalają, co sobie z góry życzy. To właśnie zjawisko nasunęło pos. Prystorowej, która przecież do tego samego obozu należy, co i ogół posłów, następującą cierpką uwagę o obecnym Sejmie, a dotyczy ona tak samo i Senat: „Do chwili obecnej, oświadczyła ona, Sejm pełni rolę skromnego posłusznego funkcjonariusza rządowego, którego całkiem zadaniem jest wstawanie i siadanie podczas czytania ustaw rządowych”. Dosadniej już chyba nie można określić roli, jaką obecny Sejm i Senat odgrywa. Nam się zdaje, że takie ciała ustawodawcze, które spełniają rolę li tylko „skromnego, posłusznego funkcjonariusza wobec rządu”, wogóle nie mają żadnej racji bytu. Na to, żeby je mieć tylko tak do „parady”, naprawdę szkoda tych milionów, które ich utrzymanie kosztuje. Pytanie, skądże u tych przedstawicieli ta miękkość i gładkość karków i grzbietów? Tajemnica cała leży w tem, że większa z nich część to ludzie zależni, ludzie, żyjący z grosza publicznego, którym z tego powodu trudno zdobyć się na krok samodzielny.

Wiemy przecież, że właśnie w intencji reżimu sanacyjnego leżało — wprost za najwyższy ideał w jego oczach uchodziło — posiadanie wszędzie, czy to w ciałach samorządowych czy też ustawodawczych ludzi zależnych. O to głównie toczyły się walki wyborcze, że sanacja chciała mieć ludzi zależnych, a obóz nar. przeciwna ludzi niezależnych. Pewno, że z ludźmi zależnymi najłatwiej rządzić. Tylko jak dziś przy takim systemie wygląda społeczeństwo i jego położenie? Wogóle dotychczasowe doświadczenia z nowymi naszymi ciałami ustawodawczymi wykazują ich niemoc i bezsilność. Obserwując występy poszczególnych posłów, stwierdziliśmy w ich składzie ludzi o szerszych poglądach i rozsądnych poglądach, którym też dają niejednokrotnie dobitny wyraz. Ale cóż z tego, kiedy za tem ich zdaniem nikt inny nie staje, prócz nich samych. Jestto skutek tego, że nie ma wśród posłów żadnych zespołów o jednolitym kierunku czy to ideowym czy politycznym. Każdy tylko gada za siebie. Stąd też pochodzi, że obrady i dyskusje przeważnie są nudne i bezbarwne, a przede wszystkim więcej jeszcze niż mozaikowe. Jeden mówi to, drugi owto. Brak jednolitej w nich jednak myśli i kierunku. Twórcy nowej ordynacji wyborczej w swym strachu, aby tylko w ciałach ustawodawczych nie spotkać się już więcej z żadną zorganizowaną siłą, dopięli tego, że stworzyli to, co ma wyglądać i postać tak niesamowita, że sami nad tem dziś ze zakłopotaniem kręcą głowami.

Dlaczego nie było księży na pogrzebie ofiar zająć w Krakowie?

W związku ze wzmiankami prasowymi, że w pogrzebie ofiar krakowskich nie brało udziału duchowieństwo, Kat. Ag. Prasowa donosi:

„1. nikt z organizatorów manifestacyjnego pogrzebu nie zwrócił się z prośbą o udział duchowieństwa i w tej sprawie ogłosiła Kurja Arcybiskupia Krakowska komunikat w prasie miejscowej, 2) krzyż nie mógł być niesiony na czele pochodu, w którym niesiono czerwone sztandary wrogich Kościołowi partyj i w którym brali oficjalnie udział żydzi z lewicowych związków robotniczych ze swymi emblematami. Dodać należy, że sami organizatorzy pogrzebu — manifestacji odrazu z góry wyeliminowali krzyż, nie umieszczając tego uświęconego znaku na klepsydrze pogrzebowej, mimo że wszyscy zabici byli katolikami.

Gdy na cmentarzu rodziny ofiar zająć zwrócili się z prośbą o pokropienie trumien i modlitwy kościelnej, ks. S. Król, salezjanin, zastępujący nieobecnego kapłana cmentarza rakowieckiego, nie odmówił ostatniej posługi kościelnej, o czem wiadomo wszystkim w Krakowie.

Czeski premier Hodža (na lewo) z wizytą we Wiedniu. Na dworcu powitał go kanclerz Schuschnigg

17 punktów kanclerza Hitlera.

Nowy niemiecki „plan pokoju“ zakomunikował von Ribbentrop w Londynie.

Berlin. Ambasador von Ribbentrop został wczoraj rano przyjęty przez min. Edena, któremu wręczył notę niemiecką, zapowiedzianą w zeszłym tygodniu i oczekiwaną z największym zainteresowaniem przez cały świat. Nota ta stanowi nowy szczegółowy plan, określony jako „niemiecki plan pokojowy“. Zasadniczą ośnowę tego planu stanowi 17 punktów, które rozwijają znane 7 punktów kanclerza Hitlera z 7 marca, dorzucając do nich pewne nowe idee.

Cóż zawierają nowe propozycje niemieckie? Oto treść 17 punktów, nad którymi rozpocznie się obecnie dyskusja:

- 1) Równouprawnienia wszystkich państw, biorących udział w projektowanych układach.
- 2) Ograniczenie do 4 miesięcy pierwszego etapu rokowań o pakt nieagresji.
- 3) Niepowiększanie w tym okresie sił zbrojnych Niemiec, Francji i Belgii.
- 4-7) Utworzenie komisji, złożonej z przedstawicieli W. Brytanii, Włoch i państw neutralnych, dla gwarantowania zarządzeń, przewidzianych w punkcie 3-cim. Komisja ta miałaby prawo stwierdzić ewentualne zmiany w stanie sił zbrojnych za pośrednictwem attache wojskowych W. Brytanii i Włoch, a Niemcy i Francja przyjąćby zobowiązanie całkowitego uwzględnienia ewentualnych zarzutów.

Rząd Rzeszy gotów jest na zasadzie całkowitej wzajemności do wszelkich ograniczeń wojskowych na zachodniej granicy Niemiec. Jak wynika z tego punktu, Niemcy odrzucają wszelkie jednostronne zobowiązania, a w szczególności nie godzą się na niefortyfikowanie Nadrenji, jeśli Francja i Belgia nie przyjmą identycznych zobowiązań. Tak więc Niemcy odrzucają główny postulat, wysuwany ostatnio przez mocarstwa zachodnie.

8-10) Wspólna narada Francji, Niemiec, Belgii, Wielkiej Brytanii i Włoch najdalej po wyborach francuskich i pod przewodnictwem rządu brytyjskiego celem zawarcia 25-letniego punktu nieagresji pomiędzy Francją i Belgią, a Niemcami. Niemcy godzą się na to, aby W. Brytanja i Włochy podpisały ten pakt w charakterze gwarantów i gotowe są przyjąć na siebie zobowiązania wzajemnej pomocy wojskowej, jeśli będą przewidziane odpowiednie zarządzenia na rzecz bezpieczeństwa.

11. Zawarcie paktu lotniczego.

12. Udział Holandji, gdyby te było pożądane, w projektowanym pakcie bezpieczeństwa dla Europy zachodniej.

13. i 14. Rozbrojenie moralne pomiędzy Francją i Niemcami przez usunięcie zarówno z wychowania młodzieży, jak i z wydziałów wszystkich, co mogłoby jątrzyć stosunki pomiędzy obu narodami. Ratyfikacja odpowiednich umów miałyby się odbyć przez plebiscyt w obu państwach.

15. Niemcy gotowe są do rokowań o pakt o nieagresji z sąsiadami na granicach północno-wschodniej i południowo-wschodniej. Dotyczy to niewątpliwie Litwy, Czechosłowacji i Austrii.

16. Niemcy gotowe są powrócić do Ligi Narodów natychmiast lub też po zawarciu wspomnianych paktów, w oczekiwaniu na deklarację o równouprawnieniu co do kolonii i o oddzieleniu w pewnym terminie paktu Ligi Narodów od Traktatu Wersalskiego.

17. Utworzenie międzynarodowego trybunału rozjemczego.

Poza temi 17 punktami rząd Rzeszy proponuje, by po zawarciu paktu bezpieczeństwa dokonać próby powstrzymania wyścigu zbrojeń przez zwołanie konferencji, której miałyby zadania następujące: a) zakazanie używania bomb gazowych i zapalających, b) zakazanie bombardowania miejscowości otwartych, c) ostrzeliwanie miejscowości, znajdujących się w odległości 20 km. od strefy działań wojennych, d) zniesienie czołgów oraz artylerji ciężkiej.

Z frontu włosko-abisyńskiego

Abisynja w rozpaczliwej sytuacji.

Pola bitwy zasłane trupami. — Król królów zachwiany.

Asmara. Abisyńskie doniesienia o zwycięstwach abisyńskich, odniesionych rzekomo na południe od Amba Aladzi, przyjmowane są po stronie włoskiej z humorem. Dowódcy oddziałów frontowych meldują, że cały teren bitwy na południe od Amba Aladzi jest formalnie pokryty zwłokami poległych wojowników abisyńskich. Do włoskich szpitali polowych przywozi się całe masy Abisyńczyków. Niezliczona jest ilość porzuconego przez Abisyńczyków w odwrocie materiału i sprzętu wojennego. Duch walki w szeregach abisyńskich, jak twierdzą jeńcy oraz ludność nowozdobytą prowincji, ogromnie ostatnio ucierpiał.

Włoskie koła wojskowe utrzymują, że sytuacja militarna Abisynji jest rozpaczliwa. Twierdzi się tu na podstawie poufnych informacji, że ostatnie klęski i beznadziejny odwrót armii abisyńskiej wywarą w najbliższych dniach decydujący wpływ na rozwój sytuacji wewnętrzno-politycznej w Abisynji, która i tak jest już mocno naprężona. Pozycja negusa stała się beznadziejna; należy się liczyć z rychłym jego utraceniem. Negus słu rozpaczliwą prośbą do Anglii i Ligi Narodów. Ostatnio 5 włoskich

samolotów ukazało się nad stolicą Abisynji Addis-Abeba, wywołując ogromny popłoch.

Abisynja alarmuje.

Genewa. Rząd abisyński wystosował notę do Ligi Narodów, w której domaga się: 1. udzielenia wielokrotnie żądanej pomocy finansowej; 2. zniesienia wszelkich istniejących dotychczas trudności w sprawie dowozu broni i amunicji do Abisynji; 3. zaostreżenia sankcji; 4. podjęcia energicznej akcji u rządu włoskiego celem, jak podkreśla nota, poszanowania praw wojennych i prawa międzynarodowego oraz przeciwdziałania planowemu niszczeniu i tępieniu ludności, nie biorącej udziału w operacjach wojennych.

Przeszło 7 miliardów kosztowała dotąd Włochy wyprawa abisyńska.

Paryż. Havas donosi z Rzymu, że kampanja wschodnio-afrykańska spowodowała od dnia 20 czerwca z. r. wydatki, sięgające 7 miliardów 120 milionów lirów.

Ilość wojsk, biorących udział w operacjach na terenie Abisynji, stale wzrasta. — Według Havasa na obu frontach abisyńskich znajduje się obecnie 450 tys. białych żołnierzy wraz z robotnikami. Pierwszego kwietnia wojska włoskie w wschodniej Afryce liczyły 360 tys. żołnierzy, nie licząc wojsk tubylczych.

Dalsze aresztowania wśród komunistów.

Kto kieruje propagandą?

W nocy z czwartku na piątek dokonano kilkunastu rewizji i zatrzymano 30 osób z pośród komunistów w Warszawie. M. in. zatrzymano wybitniejszych komunistów: Małkę Hozer, Hersza Bermana, Itę Wolgefiht, Szlamę Mesinaga, Jachta Liebermana, Leona Rotter Fajgielmana, Chaima Krakowskiego, Nissona Chagiela (współpracownika pisma „Freut”), Fajgę Symchowicz, Leona Gerszenkorda, Joska Nieznanowskiego Stef. Jędrzejczyka. (Z wyjątkiem więc 1, sami żydzi przyp. red.)

W mieszkaniu Liebermana znaleziono matrycę, przygotowaną do drukowania ulotek komunistycznych oraz wiele korespondencji zagranicznej.

W spisie nazwisk aresztowanych znajdujemy tylko jedno o brzmieniu polskim. Pozostali aresztowani to żydzi.

Żydzi agentami komunizmu.

Wileńskie „Słowo” stwierdza, że od stycznia r. b. toczyła się przed sądem okręgowym w Wilnie 10 grupowych i szereg jednostkowych procesów komunistycznych. Przed sądem stanęło ogółem około 200 osób, oskarżonych o przynależność do Komunistycznej Partii Zachodniej Białorusi (K.P.ZB) i działalność na jej rzecz.

Wśród tych oskarżonych stanowili żydzi 59 proc. Białorusini 31 proc., Polacy 5 proc., Rosjanie 3 proc., Litwini 2 proc. Jeżeli chodzi o oskarżonych z wykształceniem akademickim, to żydzi stanowili wśród nich 95 proc.

Autor artykułu w „Słowie” konkluduje, że przewodcami i agitatorami bolszewickimi na naszych północno-wschodnich kresach są niemal wyłącznie żydzi, którzy awodzą i podjudzają ciemnych włościan i robotników białoruskich.

Dalszy milion na pomnik.

Delegacja prezydium Centralnego związku Przemysłu Polskiego wręczyła P. Prezydentowi R. P. czek na 1 milion zł z przeznaczeniem na budowę pomnika marsz. Piłsudskiego we Warszawie.

Hauptmann został stracony.

Wykonanie wyroku odroczone wprawdzie na 48 godz., ale potem go wykonano.

Nowy Jork. Spokojna doniedawna miejscina Trenton, gdzie wykonany miał być wyrok na Hauptmanna, mordercę domniemanego dziecka Lindbergha, wyglądała ostatnio jak jakiś obóz wojenny z powodu wielkiego napływu ludności z okolicznych stanów a nawet z dalszych okolic.

Więzienie było otoczone policją mundurową i przez zbrojnych w karabiny maszynowe „g'menów”

Coraz to nowe tłumy ciekawych napływały do Trenton koleją, autobusami i prywatnymi samochodami. Mieszkańcy miasta powynajmowali wszystkie swoje pokoje dla przyjezdnych, sami gnieżdząc się na strychach.

W hotelu 3 dolarowy pokój kosztował nawet do 100 dolarów.

Wielu ludzi z braku pomieszczeń nocowało na ulicach w swoich samochodach.

Niespokojna noc Hauptmanna.

Hauptmann poraz pierwszy od czasu uwięzienia spędził noc niespokojnie. Dyrektor więzienia w Trenton, Mark Uimberling, oświadczył, że nie chciał jeść śniadania, również nie chciał jeść obiadu, natomiast zażądał, aby przeznaczony dla niego ostatni posiłek oddano dr. Condonowi.

Hauptmann w ciągu dnia pisał list do matki.

„Dowidzenia” przed śmiercią.

W Trenton fotel elektryczny już był przygotowany.

Dzień poprzednio zginął na nim John Caught, towarzysz więzienny Hauptmanna.

Egzekucja Caughta wywarła na Hauptmannie przynajmniej wrażenie, bowiem zaprzysiężił on się z nim w więzieniu. Szczególnie wstrząsnęło nim pożegnanie udającego się do celi śmierci Caughta: „Halo, Bruno! Do widzenia wkrótce”!

Odroczenie wykonania wyroku.

Gdy to wszystko działo się w Trenton, obrońca Hauptmanna, adwokat Lloyd Fischer, czynił energiczne starania o odroczenie wyroku. Na własną rękę o to samo starała się również żona Hauptmanna. Telefonowała ona do zastępcy gubernatora, oświadczała, iż mąż jej gotów jest poczynić dalsze zeznania. Po rozmowie telefonicznej pani Hauptmann odwiedziła swego męża.

Wieczorem prasa amerykańska wydała nadzwyczajne dodatki, ogłaszając, że decyzją Wielkiej Ławy Przysięgłych egzekucja została odroczone na 48 godzin.

W piątek jednak wieczorem o godz. 8 wykonany został wyrok śmierci na mordercy dziecka Lindberghów, Hauptmannie. Stracenia dokonano na krześle elektrycznym we więzieniu Trenton. Hauptmann przed straceniem nie złożył żadnych zeznań. Na krześle elektrycznym wszedł bez słowa sprzeciwu. W 6 minut później lekarze stwierdzili zgon skazańca. Przy egzekucji obecnych było 55 świadków.

Spolszczenie miast zmniejszy przeludnienie wsi.

Odbyło się zebranie Związku Rolników z wyższym wykształceniem, na którym inżynier Stanisław Zdziarski wygłosił referat o ustroju rolnym w Polsce. Referent zauważył, że reforma rolna nie jest w stanie rozwiązać przeludnienia wsi. Nie jest ona bowiem w stanie zapewnić dostatecznej pracy 9 milionom rolników, dlatego też należy szukać innych dróg wyjścia. W obszernej dyskusji, która się następnie rozwinęła, podniesiono m. in., że rozwiązanie przeludnienia wsi jest niemożliwe bez spolszczenia miast i skierowania części bezrobotnej ludności wsi do handlu i rzemiosła.

Słowem, synowie rolników do miasta, do handlu i rzemiosła, a żydzi — do Palestyny lub gdzie zechcą, byle nas opuścili.

DZIECIĘ MARJI.

1

P. Auf był urzędnikiem królewskim w pewnej miejscinie bawarskiej. Miał żonę i kilkoro dzieci. Żył uczciwie i po bożemu, oddając, jak to mówi Pismo św. Bogu, co się Bogu należało, a królowi, co się królowi należało. Wszystkie ich dzieci rosły w bojaźni Bożej, w dobrych obyczajach, ale największą pobożnością odznaczała się mała Józefinka. Szczególnie „ulubiła” sobie cześć i nabożeństwo do Najśw. Marji Panny. Przed ołtarz jej do kościoła biegła, jak tylko czas pozwalał, kwiatkami go ubierała i gorąco się przed nim modliła. A przytem skromnością i dobrym zachowaniem wszystkich budowała. Zwano ją w domu i poza domem nie inaczej jak dziecko Marji.

Dziecko Marji liczyło lat dziewięć, a mądre było i dobre nad wiek. Każdego roku przynosiło najlepsze świadectwa i nagrody szkolne; nie było dziecka w miasteczku, któreby lepiej czytało, piękniej pisało, szybciej się uczyło, mądrzej z katechizmu odpowiadało.

Późnej jesieni po południu szedł Auf na spa-

cer za miasto z proboszczem miejscowym, a mówili o małej Józefinie, którą proboszcz znał ze szkoły.

— Za kilka dni, — mówił proboszcz, — jadę do stołecznego miasta, gdzie mam znajomego, człowieka wpływowego. Dajcie mi Józefinkę, a myślę, że skoro mój znajomy zobaczy dziecko, to wystara mu się o wolne miejsce w szkole rządowej.

Z dziękczynnym wzrokiem podał Auf rękę dobremu księdzu i rzekł:

— Gdyby Bóg chciał się opiekować moim dzieckiem, tobym mu był serdecznie wdzięczny. Kocham je tak bardzo, jak tylko ojciec dziecko kochać może, a kiedy mnie Bóg odwoła, to chciałbym, umierając, spojrzeć na dzieci, któreby pobożnością się broniły od zepsucia świata, a nauką zarobiły sobie pocziwie i dostatecznie na kawałek chleba. Nie jestem dumny, lecz, kiedy widzę życie wielu rodzin, to się człowiekowi serce ściska, że ma oddać dziecko do obcego domu. Niech nam Bóg dopomóż, a teraz pośpieszę do domu, aby zanieść dobrą nowinę.

Matka przyjęła wiadomość z poddaniem się woli Bożej, lecz Józefinka bardzo płakała, bo nie miała nic miłszego na świecie jak ojca i matkę, a z nimi miała się rozstać.

Przyszła dzień podróży, rodzice pobłogosławili dziecko, nim wsiadło do wozu z proboszczem, gdzie się wsiadło w kącik, modląc się gorliwie. Proboszcz odmawiał brewjarz i tak przeszły pierwsze godziny podróży. Pierwszy raz dziecko wychyliło się poza dom. Z początku smutno mu było, kiedy wieża kościoła parafialnego coraz więcej znikała, lecz za to mijali coraz nowsze okolicy, które się pięknie przedstawiały w blasku słońca jesiennego. Jechali przez piękne wsie, w których były jasne kościoły i ładne murowane domy włościan, winem obrosłe, potem lasem, to znów wśród pól świeżo uprawnych, gdzie czasem pasły się trzody bydła. W południe stanęli popasem w małym miasteczku, bo wtenczas jeszcze nie było dróg żelaznych.

W restauracji hotelu „Pod szczupakiem” siedziało dość wielu urzędników pisarków, obywateli i podróżnych. Niektórzy z nich nie mogli się powstrzymać od śmieszek i półgłosek uwag, widząc, jak ksiądz i Józefinka przed i po posiłku się modlili, bo to już taki zwyczaj ludzi głupich, którzy tylko liznęli z wierzchu nauki, którzy myślą, że najprędzej będą uchodzili za mędrców i filozofów, skoro będą występowali przeciw religii i księżom, skoro będą niedowiarkami. (C. d. n.)

WIADOMOŚCI.

Nowe miasto, dnia 6 kwietnia 1936 r.
Kalendarzyk. 6 kwietnia, poniedziałek, Wilhelma Op.
7 kwietnia, wtorek, Epifanusa B. M.
Wschód słońca g. 4 — 59 m. Zachód słońca g. 18 — 17 m.
Wschód księżyca g. 19 — 49 m. Zachód księżyca g. 4 — 59 m.

Wycieczki, organizowane przez Polskie Biuro podróży „Orbis“.

Celem poinformowania ogółu o projektowanych wycieczkach urzędzona została stacja informacyjna w Brodnicy przy Zarządzie Miejskim, Referacie Budowlanym. Stacja ta udzielać będzie wszelkich informacji również i turystom przejeżdżającym. — Projektowane są następujące wycieczki:

1. **Świąteczna wycieczka do Rygi** w czasie od dnia 9. 4. do 14. 4. 36 r. Cena udziału w wycieczce wynosi przy podróży w kl. III. zł 90, — przy podróży w kl. II. zł 98, — i obejmuje: Wpis na paszport zbiorowy, wizę, przejazd kol. z Wilna do Rygi i z powrotem, mieszkanie i utrzymanie w b. dobrym hotelu „Ekselsior” i zwiedzenie miasta.

2. **Wycieczka wielkanocna do Pragi—Wiednia—Budapesztu** w czasie od 9—15. 4. 36 r.

3. Wycieczka do Brukseli w czasie od 4—17. 4. 36 r. i od 15—29. 4. 1936 r. Blizszych informacji w sprawie wycieczek udziela Stacja Obsługi Turystycznej Brodnica Ratusz pokój nr. 8. Związek Propagandy Turystycznej miasta stoł. Warszawy rozpisuje „ankietę konkursu” pod hasłem „Raz do roku w stolicy”. Za najlepsze hasła przyznanych będzie paręset nagród w postaci opłaconych biletów do Warszawy i z powrotem, bezpłatnych kart uczestnictwa, kwater w hotelach, obiadów w pierwszorzędnym restauracjach, biletów do teatrów, kin i wielu innych.

z miasta i powiatu

Z walnego zebrania Klubu Sportowego.

Nowe miasto. Dnia 2 kwietnia r. odbyło się w lok. p. Tom. Rogowskiego walne zebranie członków i sympatyków Nowego Klubu Sportowego.

Przewodniczącym obrano jednogł. p. burmistrza Wachowiaka, na sekretarza p. Kuszejewskiego.

Dotychczasowa praca Klubu, nie oparta na regulaminie ani statucie, a ograniczająca się jedynie do gry w piłkę nożną, nie przyniosła pożądanego rezultatu. Na wniosek p. burmistrza uchwalono dotychczasowy klub rozwiązać i utworzyć nowy. Po dyskusji uchwalono nazwę nowego klubu, która brzmi: Klub Sportowy „Pogon” w Nowem mieście. Działalność nowego klubu oparta będzie na statucie i przepisach. Klub posiadać będzie sekcje piłki nożnej, siatkówki, koszykówki, strzelecką itp. Prezesem klubu wybrano p. prof. Rudysza, I wiceprezesem p. Koteckiego, sekret. p. Wolfa, skarb. p. Kuszejewskiego, zastępcę p. Skwarskiego. Komisja Dyscyplinarna p. p. Rogacki i Domagała. Komisja administr. p. p. Serożyński i Kwiatkowski.

Propaganda p. Miłoszewski red., kierownik sekcji piłki nożnej p. Dąbrowski. Komisja Rewizyjna p. p. Paliński, Krzyżaniak, Kopieciński.

W wolnych głosach p. kapt. Duleba streścił krótko możliwość prac klubu i obiecał swoją współpracę i poparcie zwłaszcza, o ile chodzi o korzystanie ze sprzętu sport.

Ogłoszenie.

Zarząd P.C.K. Oddział Nowe miasto podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że samochód sanitarny P.C.K. do przewożenia chorych jest do wynajęcia o każdej porze dnia i nocy.

Zgłoszenia kierować należy o godz. 8 rano do 15-tej (3 po poł.) u sekretarza P. C. K. gmach Wydziału Powiatowego pokój Nr. 13, wzgl. telefonicznie nr. tel. Nowe miasto 1. Po godz. 15-tej (3 po poł.) zgłoszenie kierować należy bezpośrednio do szefa P.C.K. p. Borkowskiego — Nowe miasto 19 Stycznia.

Przy zgłoszeniu zapłacić należy całą kwotę za przejazd, względnie najmniej 50 proc. zaliczki. Do pobierania i kwitowania kwot pieniężnych upoważniony jest szef P.C.K. p. Borkowski. Przy telefonicznym zgłoszeniu podać należy, kto ponosi koszt przejazdu.

Odpowiedzialność za terminowe uregulowanie należności za przewóz chorego, ciąży na osobie zgłaszającej.

Nadmienia się, że samochód sanitarny nie jest zobowiązany do przewożenia chorych, którzy nie zapewnią gotówkowego pokrycia za przewóz.

Taryfa przewozu samochodem sanitarnym:
Z terenu miasta Nowego miasto do Szpitala Powiat. 3, zł.
Za 1 km. drogi, o ile cała przejechana przestrzeń wynosi poniżej 50 km., 0,40 zł.

Za 1 km. drogi, o ile przejechana przestrzeń wynosi ponad 50 km., 0,30 zł.

W porze nocnej ceny przewozu wynoszą 50 proc. więcej. Godziny nocne liczy się od 21-ej (9 wiecz.) do 6 rano.

Zarząd:

(—) Fr. Barański, sekretarz (—) Dr. Werner, prezes.

W okresie przedświątecznym Urząd pocztowy zwraca uwagę na niższe opłaty pocztowe, telegraficzne i telefoniczne:

1. Kartki z życzeniami, ujęte w 5 wyrazach, nie wliczając podpisu, nazwy miejscowości oraz daty, opłaca się tylko znaczkami za 5 groszy.

2. Telegramy gratulacyjne do 15 wyrazów opłaca się tylko 1 złoty.

3. Przy zamawianiu rozmów telefonicznych międzymiastowych pamiętać należy, że za każdą wykorzystaną 1 minutę ponad pierwsze 3 minuty rozmowy, płaci się tylko 1/2 opłaty. Urząd poczt. telegraficzny, (—) Kulikowski, naczelnik urzędu.

Ceny bekonów.

Nowe miasto. Dziś w poniedziałek, 6 bm., płacono na dworcu za bekony kontraktowe 37 plus premja, za niekontraktowe 35 zł za ctr.

Baczność rodzice.

Nowe miasto. Na rzecę Drwęcę na długości od majątku Mazanowo aż pod tartak p. Jentkiewicza stanęły trawy drzewne gotowe do spławu. Około tych traw i na nich rzucają się gromady dzieci, co najgorsze, puszczając drzewo na wodę jadą na nich. Jeden z nich Falkowski z Miejskich Łąk, 7-letni chłopiec, wpadł do wody i mało co nie utonął, lecz został wyratowany. Również doniesiono nam, że nawet starsi uczniowie odczepili tratwy, które z prądem odpłynęły. Pilnujący stróż nie jest w stanie na rozległości 4—5 km zapobiec ewtl. wypadkom. Zwracam się przeto z apelem do rodziców, by bacznie zważali na swe dzieci i nie pozwolili im iść nad rzekę. Za późno po czasie żałować nieszczęśliwego wypadku. Obserwator.

Zgon rentanta miejskiego.

Lubawa. Po długiej i ciężkiej chorobie zmarł śp. Zanon Grabowski w 57 roku życia. Zmarły był przez długie lata rentanem Kasy Miejskiej i na tem stanowisku zaskarbił sobie ogólny szacunek i poważanie. Urząd ten piastował prawie do ostatniej chwili swej choroby. Osiemci lat i kilku dorosłych dzieci.

Uwaga! Sportowcy powiatu lubawskiego.

Lubawa. Zwyczajem zeszłorocznym urzęda Towarzystwa Gminastyczne „Sokol” w Lubawie Otwarcie Sezonu Sportowego, połączone z biegiem na przełaj w 2 gie święto wielkanocne, dnia 13 kwietnia 1936 r. dla wszystkich sportowców powiatu lubawskiego, stowarzyszonych i niestowarzyszonych.

Pierwsze 10 miejsc będzie nagrodzone, reszta z wodników, biorących udział w biegu, dobiegając do mety, otrzyma dyplomy.

Długość trasy wynosi około 4.000 mtr. i zostanie ogłoszona przed startem w dniu biegu.

Program

O godz. 13-tej zbiórka zawodników przed hotelem p. Kowalskiego, gdzie odbędzie się badanie lekarskie.

O godz. 13,50 wymarsz na start na rynek i ogłoszenie mety.

O godz. 14-tej start biegu na przełaj.

Po ukończeniu biegu rozdanie nagród i dyplomów.

Zgłoszenie zawodników przyjmuje naczelnik gniazda miejskiego Tow. Gmin. „Sokol” w Lubawie p. August Maliszewski (drukarnia) ulica Gdańsk 1 do dnia 10 kwietnia r. b.

Przy zgłoszeniu należy opłacić od każdego zgłaszającego się zawodnika 0,50 zł wpisowego.

Każdego zawodnika obowiązują przepisowy strój lekkoatletyczny, t. j. krótkie spodenki granatowe i koszulka sportowa oraz meszty.

A zatem sportowcy powiatu lubawskiego zgłaszajcie się gromajnie!

Niech nie zabraknie ani jednego zawodnika!

Uprawiajcie trening, aby osiągnąć jaknajlepsze wyniki!

Członki Sportowcy!

Za Sokoli Komitet Organizacyjny

(—) Władysław Ast (—) St. Roszczak (—) Aug. Maliszewski skarbnik VI Okręgu prezes gniazda naczelnik gniazda

Zapisy dzieci.

Bratjan. Zapisy dzieci do szkoły z rej. Bratjan urodzone w r. 1929 przyjmują się w kancelarii szkoły w dniach 7 i 8 bm. od godz. 15—19-tej (3—7 po poł.) Późniejsze zgłoszenia nie będą uwzględniane.

Kierownictwo szkoły w Bratjanie.

Walne zebranie Kółka Roln. w Mikołajkach

odbyło się 25 rb. marca po wysłuchaniu Mszy św. którą o 8 godz. odprawił przewiel. ks. prob. Chyliński na intencję zmarłych członków kółka. Po nabożeństwie zebrał się zarząd, członkowie jak i goście w szkole, gdzie p. prezes po chwalebnym P. Boga zagała zebranie i witał obecnych, poczem odśpiewano pieśń postną. P. Rożenkiewicz odczytał protokół, a prez. p. Wełnicki dał wyjaśnienia co do prowadzenia rachunkowości w gospodarstwie, sprawozdania nasilenia buraków i zamówień maciorek zarodowych. Również apelował o założenie jeszcze jednej stacji buhal jak i knura zarodowego oraz o jednoczenie się, by tem łatwiej przetrwać kryzys materialny i moralny, potem referował o wapieniu roli. Stary zarząd następnie zdał swe sprawozdania z pracy całorocznej. Zawarto umowę z lekarzem (2 zł od wizyty,) zakupiono nasiona buraków po ulgowej cenie Interwencji wano u p. Starosty w sprawie zakazu jarmarku i o obniżeniu opłat za postojowe na targach oraz uchwalono protest w sprawie padliny. W związku z nową umową mleczarską wysłano delegację do P. I. Rol. celem zapewnienia odstuszczenia w Mikołajkach oraz zamówiono 12 maciorek zarodowych. W r. ub. liczyło kółko 26 członków, odbyło się 16 zebrań, w tym 1. walne, 1. nadzwyczajne i 3 Zarządu. Po stwierdzeniu stanu kasu w należytym porządku udzielono zarządowi absolutorium. Na przewodu. celem dokonania nowych wyborów poproszono ks. Prob., na którego wniosek obrano ponownie stary zarząd. Prezes w imieniu całego zarządu podziękował za zaufanie i przyrzekł dalszą intensywną pracę. Złożono na odzież okradzionego obrazu w Swarzewie 14.20 zł. Po omówieniu różnych spraw gospodarczych zakończono o godz. 12 posiedzenie odśpiewaniem pieśni postnej.

Z Pomorza.

Nagła śmierć.

Lidzbark. W ub. niedzielę rano obiegła miasto wieść o nagłym zgonie komornika sądu. Józefa Czerniewicza. Właściciel hurtowni tytoniu, p. Kruszelnicki, zaprosił p. Cz. wieczorem na pogawiedź, przyczem oczywiście raczoną się wódką tak, że Cz. był porządnie wstawiony. O godz. 3—4 rano niespodziewanie zasnął Cz. i po kilku godzinach wyzionął ducha. Wszelka pomoc lekarska była bezskuteczna.

Kradzież zrebca.

Lidzbark. W nocy z 31 ub. m. na 1. b. m. nieznaną dotąd osobnik włamał się do stajni rolnika Zbikowskiego w pobliżniku Jeleniu i uprowadził zrebca, wartości 200 zł, gniazdek maści, dobrze odżywionego i 1 rocznego. Kto mógłby udzielić jakieś wiadomości, zechce niezwłocznie donieść Policji.

Szkody, wyrządzone przez spłoszone konie.

Działdowo. Na wtorkowym targu spłoszyły się konie u wozu ciężarowego, należące do roln. Wachy w Burszu. Konie wpadły na wóz pewnego rolnika, potłamały go, uszkodziły także poważnie rower pewnego żołnierza i po okrażeńiu rynku przewaliły własny wóz, poczem dopiero udało się uspokoić zwierzęta. Oprócz woźnicy połamano wóz, który odniósł ranę na twarzy, nikt z licznie zgromadzonych ludzi szwanku nie odniósł. Szkody materialne, jakie konie wyrządziły, obliczają do 500 zł, które pokryć będzie musiał p. Wach.

Sanacja jeszcze marzy o powrocie

do poprzedniego stanu rzeczy. — Tajemnicze

narady celem powołania „małego” bebe.

Działdowo. Od rozwiązania B. B. W. R., działacze sanacyjni nie wykazywali na tut. terenie żadnej działalności politycznej. Nleco ożywienia przyniosła im ub. niedziela. Po południu przybyło do Działdowa pociągiem grudziądzkim kilku panów, wśród których dwóch było „tajnych”, gdyż po opuszczeniu peronu wleśli do oczekującej ich karety miejskiej, która zawiozła ich do miasta. Wczoraj w sali Rady M. odbyły się w obecności kilku osób kilkadziesiąt narady, które są trzymane w ścisłej tajemnicy. Sądząc z fizjonomji osób, które w naradach brały udział, należy przypuszczać, że celem narad było omawianie sposobu postępowania przy mającej się utworzyć na gruzach B. B. nowej partii politycznej. Podobno partja ta otrzyma nazwę małego już tylko be. be.

W sprawie puszczenia w obieg fałszywych pieniędzy.

Działdowo. Swego czasu pisaliśmy o ukazaniu się pewnej ilości fałszywych pieniędzy. Ostatnio Policja przeprowadziła rewizję u ślusarza Rochay, którego aresztowała. Aresztowany został również mechanik Ryszard Sobieński z Wysokiej i tegoż ojciec z Niostrój. Jakże dowody ich winy zdobyła Policja, niewiadomo, gdyż wobec toczącego się śledztwa sprawa jest trzymaną w tajemnicy. W związku z tem kursują tu wieści, że pod zarzutem fabrykacji fałszywych pieniędzy został aresztowany bogaty żyd w Mławie, u którego znaleziono kilkadziesiąt tysięcy fałszyfkatów.

KOMUNIKATY TRP.

Towarzystwo Rolnicze Powiatowe prosi te Koła Rolnicze, które nie dokonały rozrachunku z T.R.P., aby takowy jaknajkrótszym czasie uskuteczniły. Z dniem 1 kwietnia 1936 r. skończył się rok obrachunkowy T.R.P. Wobec czego T.R.P. musi uporządkować sprawy składkowe z roku ubiegłego. T. R. P.

Odbiór legitymacji na rok 1936-37.

Towarzystwo Rolnicze Powiatowe komunikuje Kółkom Rolniczym, że nadeszły już nowe legitymacje na rok 1936-37 i spisy członków. Nowe legitymacje należy podjąć w jaknajkrótszym czasie w biurze T.R.P.

Ożywiony ruch obywateli niemieckich w czasie wyborów do Reichstagu.

Działdowo. W zw. z wyborami w Niemczech w przedostatnią sobotę i niedzielę panował w mieście naszym ożywiony ruch. Obywatele niemieccy karawanami śpieszyli do Niborka, aby oddać swe głosy. Celem ułatwienia im głosowania władze niem. w porozumieniu z polskimi oddały do dyspozycji środki lokomocji. W sobotę wiecz. przybył przyczepiony do pociągu specjalny wagon, zamówiony przez ambasadę niem. z Warszawy z 82 osobami. Z innych stron Polski Niemcy przybyli samochodami, a z powiatu wyjechali wozami drabiaszami. Powrót do Warszawy nastąpił w niedzielę o 5,30 po poł. Przyjeżdżnych obyw. niemieckich odprowadziły na dworzec tłumy ziomków.

Oszust aresztowany!

Brodnica. W nrze poniedziałkowym naszego pisma omawialiśmy oszukańcze manipulacje rzekomego przedstawiciela firmy warszawskiej — „M. Okon” — Władysława Pileckiego. Dowiadujemy się, iż oszust ten został aresztowany w Tczewie. Po aresztowaniu wyszło na jaw, że Pilecki, będąc nauczycielem publ. szkoły powz. w Zieloniu pod Mławą, gdzie pozostawił żonę i dwoje dzieci, zdefraudował 200 zł i zbiegł, by w kilka dni pojawić się na terenie poszczególnych powiatów woj. pomorskiego, m. in. i w Brodnicy. Przy pomocy podrobionych w drukarniach ksiąg zamówień i kwitów firmy „Okon” zaczął dokonywać oszustw. Niewątpliwie pomysłowego propagatora „tanich” aparatów radiowych czeka zasłużona kara.

Katolik winien kupować u katolika.

Przedświąteczna odezwa ks. metropolity krakowskiego.

Książe Metropolita krakowski wydał do podległego sobie duchowieństwa następującą odezwę: „Polska jest pogrążona w niebywałej biedzie, a odczuwa je przedewszystkiem ludność nasza katolicka.

Spółczeństwo patrzy na nas, kapłanów, kanońników, siostry zakonne, spodziewając się od nas pomocy.

Warunki, w jakich i my się znajdujemy, nie pozwalają nam udzielić jej jakbyśmy pragnęli i jakby było potrzeba. Zawsze jednak tem, co nam Pan Bóg jeszcze zostawił, chętnie dzielić się pragniemy i spieszyć z tą pomocą, na jaką nas stać.

Nadchodzi niebawem chwila rozpoczęcia różnych robót budowlanych, ogrodowych, nadchodzą święta, które również powodują różne sprawy i zakupy.

Powodem nędzy dzisiejszej jest bezrobocie, brak możliwości zarobkowania na życie.

Musimy sobie uważać za ścisły obowiązek, by wszystkie te potrzeby zaspakajać u naszych rodaków katolików, by przedewszystkiem dawać im możliwość pracy i zarobku. Nie chcemy wierzyć różnym wiadomościom, ale bez wątpienia zdarzają się nieraz wypadki, zdradzające bardzo daleko idącą bezmyślność i niezrozumienie, jaką w ten sposób przynosimy szkodę społeczeństwu i Kościołowi; szczególnie zwracamy uwagę na kupowanie wina mszalnego i przedmiotów dewocyjnych i posługiwanie się innowiercami w różnych sprawach.

Nie zapominajmy, że mamy obowiązek solidarności katolickiej i dawania dobrego przykładu. Zadane też względy tanioci, czy łatwości nie mogą usprawiedliwiać zgorszenia, jakie dalibysmy. Z Książęcą—Metropolitańską Kurji w Krakowie, dn. 12 marca 1936 r. † Adam Stefan“.

Urlopy na święta.

Premjer Kościłkowski wydał zarządzenie, ażeby urlopy, które mogą być udzielone urzędnikom państwowym na okres świąt Wielkiejnocy, w pierwszym rzędzie tym były udzielone, którzy nie otrzymali urlopów podczas świąt Bożego Narodzenia.

Urlopy nie mogą przekraczać okresu 5-dniowego, t. j. od 10. do 14. kwietnia.

Zwycięstwo młodzieży narodowej we Wilnie.

W marcu odbyły się wybory do Zarządu Bratniej Pomocy WSB. Jak wiadomo, sanacja czyniła wszystko, co mogła, by nie dopuścić do zwycięstwa narodowców. Jednak wynik wyborów ponownie stwierdził, że młodzież narodowa panuje bezwzględnie. Na listę narodową padło 480 gł. — która otrzymała 15 mandatów, na listę sanacyjno-żydowsko-komunistyczną 303 gł. i 9 mandatów. W roku 1934 — bo w r. 1935 wybory się nie odbyły — stosunek taki: lista narod. 12 — sanacyjna 12. Wzrost narodowego stanu posiadania wynosi więc 3 mandaty, zdobyte na sanacji.

Zaprzeczenie pogłosek o dewaluacji marki niemieckiej.

Berlin. Na łamach „Deutsche Volkswirt”, zbliżonego do dra Schachta, ukazał się artykuł, zbijający przypuszczenia zagranicy co do obniżki wartości marki niemieckiej.

Artykuł stwierdza, że nowy plan Schachta nie może zostać naruszony i że niema mowy o dewaluacji marki.

Dwukrotny wyrok śmierci na Grzeszolskiego.

Po zastosowaniu amnestji skazany na dożywotnie więzienie.

Sosnowiec. W sobotę, 4 bm. sąd okręgowy w Sosnowcu skazał Pawła Grzeszolskiego za zabójstwo syna Jerzego na karę śmierci, z pozbawieniem praw na zawsze. Karę śmierci na zasadzie amnestji zmniejszono na dożywotnie więzienie. Za zabójstwo córki Lucyny sąd skazał Grzeszolskiego na karę śmierci, z pozbawieniem praw na zawsze.

Za usiłowanie otrucia talem służącej Cabajównej sąd skazał Pawła Grzeszolskiego na 3 lata więzienia, która to kara na zasadzie amnestji została zmniejszona do półtora roku.

Jako łączną karę za wszystkie przestępstwa sąd wymierzył Pawłowi Grzeszolskiemu karę dożywotniego więzienia z pozbawieniem praw na zawsze.

KĄCIK RADJOWY

Audycje Polskiego Radja w Warszawie.

Wtorek, dn. 7. IV. 6.30 Audycja poranna. 12.03 Dziennik. 12.15 Audycja dla szkół. 12.35 Koncert. 13.10 Chwilka gosp. dom. 15.15 Z rynku pracy. 15.30 Trio salono- we z Poznania. 16.15 Krótki koncert francuskiej muzyki symf. 16.45 „Cała Polska śpiewa”. 17.00 „Skarby Polski” — edycje. 17.15 Koncert muzyki lekkiej ork. PR. 17.45 Encyklopedia mówiona. 18.30 „O twórczości poetyckiej ks. biskupa Bandurskiego”. 18.55 Skrzynka roln. 19.35 Wiad. sport. 19.45 Pogad. aktualna. 20.00 „Holender-Łuźacz” — opera w

5 aktach Wagnera. W przerwie I. Dziennik. W przerwie II. Obrazki z Polski współczesnej. 22.45 „O kobiecie polskiej” — odczyt w j. angielskim. 23.05 Muzyka salon.

Sroda, 8. IV. 6.30 Audycja poranna. 12.03 Dziennik. 12.15 „Kupujemy materiały” — pogad. 12.30 Koncert z udziałem solistów. 13.10 Chwilka gosp. dom. 15.30 Koncert. 16.00 Audycja dla dzieci starszych. 16.20 Znakomite soprany. 16.45 Rozmowa muzyka ze słuch. radja. 17.00 „Dyskutujemy” — Cnoty i enotki”. 17.20 Koncert kameralny, tr. z sali Warez. Konserwatorium. 18.30 Skrzynka ogólna. 18.55 „Jak uprawiam ziemniaki” — pogad. 19.35 Wiad. sport. 19.45 Pogad. aktualna. 20.00 Słuchowisko. 20.45 Dziennik. 20.55 Obrazki z Polski współczesnej”. 21.00 XXXI audycja z cyklu „Twórczość Chopina”. 21.40 „Rozmowa z Bogiem”. 21.55 Pogad. aktualna. 22.05 Koncert m. ork. PR. 23.05 Muzyka salon.

Czwartek, dn. 9. IV. 6.30 Audycja poranna. 12.03 Dziennik. 12.15 Muzyka. 13.10 Chwilka gosp. dom. 15.30 Sekstet. 16.00 Audycja dla dzieci. 16.15 Koncert religijny z Konserw. Warsz. 16.45 Koncert. 17.00 „Rola mieszczan- stwa lwowskiego w dziejach Polski”. 17.15 Sonaty Mozarta. 17.50 Pogad. aktualna. 18.00 Fragm. z III aktu misterjum muz. „Parsifal”. 18.30 „Film, platyka i architektura”. 18.40 Jak spędzić święta? 18.55 Kącik dla młodzieży wiejskiej. 19.35 Wiad. sport. 19.45 Pogad. aktualna. 20.00 Teatr wy- obraźni: słuch. pt. „Piotr Skarga”. 22.15 Koncert symf. ork. PR. 23.05 Polska muzyka.

Program Polskiego Radja S. A. Rozgłośnia

Pomorska w Toruniu.

Fala 304,3 m. 986 Kc. 16—24 Kw.

Wtorek, dn. 7. IV. 7.55 Parę informacji. 13.15, 16.15, 18.45, 23.15 Płyty. 15.20 Przegląd giełd. i komunikat zegl. 18.30 „Toruń—miasto Jego Królewskiej Mości” — odczyt. 19.00 Skrzynka roln. 19.20 Koncert reklam. 19.35 Wiad. sport. z Pomorza.

Sroda, 8. IV. 7.55 Parę informacji. 12.20, 13.15, 18.45, 20.30, 23.05 Płyty. 15.20 Przegląd giełd. i komunikat zegl. 16.20 Koncert. 18.30 Rozmowa z dziećmi. 18.40 Zycie kult., artyst. i nauk. na Pomorzu. 19.00 Wiad. gosp. z Pomorza.

19.20 Koncert reklam. 19.35 Wiad. sport. z Pomorza. 22.8 Muzyka kościelna — chór kleryków w Pelplinie pod dyr. ks. Jana Wiśniewskiego oraz O. Hermanczyk (organy).

Czwartek, dn. 9. IV. 7.55 Parę informacji. 12.15, 13.15, 18.00, 18.45, 23.05 Płyty. 15.20 Przegląd giełd. i kom. zegl. 18.30 „Nowa rasa trzody chlewniej na Pomorzu” pog. rol. 18.40 „Jak spędzić święta?” pog. krsj. 19.00 Pogad. aktualna. 19.20 Koncert reklam. 19.35 Wiad. sport. z Pomorza. Pozatem transmisje z innych polskich stacji.

GIEŁDA ZBOŻOWA W POZNANIU.

Notowania oficjalne z dnia 4 4

Placono w złotych za 100 kg.

Zyto	14.50—14.75
Pszenica	19.90—20.15
Jęczmień browarowy	15.50
Owies	14.75—15.00
Groch Victoria	21.00—25.00
Groch Folgera	21.00—23.00
Seradela	24.50—26.50
Przelot	75.00—90.00
Wyka latowa	25.50—27.50
Peluszka	26.00—28.00
Koniczyna czerwona surowa	120.00—130.00
Koniczyna biała	75.00—170.00
Koniczyna szwedzka	165.00—190.00

Dolar 5.31¹/₂; frank francuski 35.01; frank szwajcarski 173.18; funt szterling 26.34; marka niemiecka 2.3.45; korona czeska 21.96.

Za redakcję odpowiedzialny: Wacław Welland w Nowemściele.

Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przesłanką z akcją, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada na dostarczenie diama, a abonent nie ma prawa domagać się niedostarczenia, ch numerów, lub odeszkodowania.

S. p.

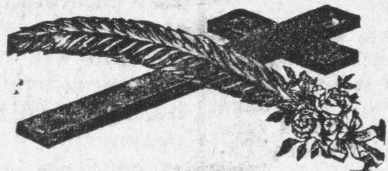
Kazimierz Mazur

Naczelnik Urzędu Pocztowego

zmarł tragiczną śmiercią dnia 6 kwietnia rb.

W Zmarłym tracimy najlepszego przełożonego, serdecznego i zanego kolegę.

Pracownicy Urzędu Pocztowego
Lubawa.

S. p.

Kazimierz Mazur

Naczelnik Urzędu Pocztowego w Lubawie, wiceprezes Oddziału Pocztowego Przysposobienia Wojskowego,

zmarł tragiczną śmiercią dnia 6 kwietnia br., przeżywszy lat 41.

W Zmarłym tracimy serdecznego i zanego Kolegę

Oddział Pocztowego P. W.
Nowemiasto n. Drwęcą.

S. p.

Józef Czerniewicz

komornik Sądu Grodzkiego w Lidzbarku

zmarł nagle na udar serca w Lidzbarku dnia 5 kwietnia 1936 r. o godz. 3.

W Zmarłym straciłszy zanego Kolegę.

Cześć Jego pamięci!

Urzednicy Sądu Grodzkiego
w Lidzbarku.

Lidzbark, dnia 5 kwietnia 1936 r.

TAPETY

FARBY
LAKIERY
POKOST
KREDE

poleca
po najniższych cenach

J. CIESZYŃSKI,
drogerja i skład farb
NOWEMIASTO
Rynek — Telef. 62.
Rok założ. 1909.

MIÓD PSZCZELNY
SŁÓK WIŚNIOWY
SŁÓK MALINOWY
polec
Fr. Tysler, Lubawa.

Potrzebni
2 chłopaki
do bydła i koni
Julian Dąbrowski,
Zwiniarz.

PODZIĘKOWANIE.

Za tak liczne dowody współczucia, za zło-
żenie wieńców z powodu zgonu mojego męża
i naszego ojca ś. p.

Michała Gumińskiego

mającego lat 67.
Składamy na tej drodze Wielb. Duchowieństwu,
szczególnie Wielb. ks. Kreftowi, miejsc. Katł.
Stow. Ludowemu, męskiemu Kółkowi Różań-
cowemu, krewnym i znajomym oraz wszystkim,
którzy oddali Zmarłemu ostatnią przysługę,
nasze serdeczne „Bóg zapłać”.
W smutku pogrążona

ŻONA I DZIECI.

Lidzbark, w kwietniu 1936 r.

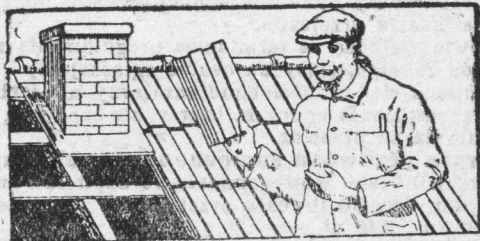
PRZETARG

Dnia 7. bm. o godz. 1-szej po południu odbędzie
się na dziedzińcu Szkoły Powszechnej publiczny przetarg
na kupno i rozbiórkę starych
ustępów drzewnych

Szkoły Powszechnej.

Nowemiasto n. Drw., dnia 6. kwietnia 1936 r.

Tymczasowy Burmistrz: (—) Wachowiak.

DACHÓWKI CEMENTOWE

najlepszego wykonania wyrabia i poleca
JAN RUDNICKI, ŁĄKI MIEJSKIE
k. Nowogomienia u p. Ulińskiego.

Dywan

w dobrym stanie na sprzedaż
Kto? wskaże eksp. „Drwęcy”
Nowemiasto.

Skrzypce

na sprzedaż.
Piwnica, Nowemiasto.
Śródkowa 7.

Anodówki

„Centra”, „Iskra” i inne

do nabycia

w Księg. „DRWĘCA” Nowemiasto.

Trucznę

w sadzie sieję przez cały rok
majątek Kurzętnik.

Chłopak

do koni potrzebny od zaraz
Müller, Nowemiasto,
wybudowanie.

Sprzęty

domowe na sprzedaż
Nowemiasto, Śródkowa 6.

Skład

kolonialny z restauracją od
zaraz do wynajęcia
Franc. Meyer, Lidzbark.

Dom mieszkalny

wraz z ok. 6 morg. ziemi ogro-
dowej w W. Leźnie, położony
w środku wioski, od zaraz na
sprzedaż. Można przytem ok.
15 morg. ziemi dokupić. Zgło-
szenia przyjmują: Wojciech
Bartkowski, W. Leźno, p.
Boleszyn lub Janina
Trąbzyńska, Pokrzydowo.

Zgubiłem

książeczkę wojskową i 11 an-
kiet wymeldowania. Uczciwego
znalazcę proszę o doręczenie
zguby p. Br. Jankowskiemu w
Nowemściele, Rynek lub na-
desłać pod moim adresem
Ludwik Bartycha,
Studa, p. Jamielnik.

5 cynkowy kultywator
w dobrym stanie na sprzedaż
Fischer, Tereszewo.

KAPELUSZE PRZEROBIONE

odbierać można w każdy wto-
rek w Nowemściele w
Rynku (gdzie dawniej) w
gmachu „Drwęcy”.

Dalsze przeróbki
przyjmuje się tak samo

Wiktorja Jurkiewiczowa
Lubawa.